

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

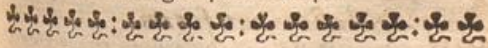
Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. XXIII. De apostatis, fugitivis, & clausura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

monasterio ad aliud transmittere possunt locorum Ordinarii, vel superiores regulares etiam ex causa seditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati; Casu tamen, quod de licentia Papae eicerentur, de illis dicendum respectivè situr de viris quantum ad obligationem votorum. *Lezano verbo clausura, & verbo monialis, & Bordonus citat sup. n. 168.* qui solùm addit, ut moniales incorrigibiles detrudantur in aliud monasterium, vel perpetuis carceribus macerentur.

XVI. Ejectus propter falsum crimen, quod sibi ipse imposuit, ut eiceretur, non est securus in conscientia extra religionem, sed est verè apostata; quia talis ejectionis est involuntaria & fraudulenta, utpotè falsitate extorta, & propterea nihil illi suffragatur, unde tenetur detegere fraudem & ad monasterium redire. *Bonacina de clausura q. 2. punct. 12. §. I. n. 13. Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 9. n. 67.*

CAPUT XXIII.

De Apostatis & fugitivis & clausura.

SUMMARIUM.

I. Omnes tenentur habere aliquam clausuram, eamque diligenter custodire.

FF 4

II. Quis-

- II. *Quisnam sit terminus illius clausura.*
 III. *Egredientes è monasterio sine licentia peccant, maximè noctu egredientes.*
 IV. *Quae licentia requiratur.*
 V. *Qui egreditur animo redeundi non est Apostata, etiamsi egrediatur sine habitu.*
 VI. *Quis dicatur verè Apostata.*
 VII. *An ad hoc requiratur dimissio habitus.*
 VIII. *Quomodo cognoscatur Apostata à fugitivo.*
 IX. *An occultans habitum dicatur Apostata.*
 X. *An injustè gravatus fugere possit à monasterio, & ire ad Superiorem, et si in carcere detineretur.*
 XI. *Apostatae ubiq; capi possunt, & quomodo.*
 XII. *Redeuntes, quomodo recipiendi, & an possint non admitti, aut ejici propter Apostasiam, aut fugam.*
 XIII. *A quibus sunt absolvendi.*
 XIV. *De pœnis apostatarum.*
 XV. *Detinentes Apostatas, aut occultantes an sint excommunicati.*
 XVI. *An monasteria teneantur debita ab illis contracta solvere.*
 XVII. *Cui acquirant Apostata & fugitivi.*

XVIII. Quid, si durante Apostasia ordines
quis receperit.

XIX. An teneantur Pralati religionum re-
quirere Apostatas.

I. Tenentur omnes religiosi cujusvis Ordi-
nis habere aliquod genus clausuræ in
claustris & monasteriis suis, ut constat ex om-
nium religiosorum usu, & ex cap. placuit 2.
cap. juxta. cap. monachi. Consistit autem hæc
clausura in duobus præcisè, scilicet in non e-
grediendo è monasterio sine Superioris licen-
tia, & in non apostatando, aut relinquendo
religionem, quam sunt professi. *Lexana cap. 16.*
1. part. num. 1. Qualiter autem sit custodi-
enda, satis præcipiunt *Clem. VIII. & Urban.*
VIII. in suis Decretis. Ut omnis scandalorum, &
vagationis occasio tollatur, his verbis loquun-
tur. *Conventus clausura perpetuò ac diligenter*
seruetur, ac propterea à Superiore janitor consti-
tuatur, qui diligentia ac morum integritate
maxime commendetur. De ipso quoque jani-
tore, seu portæ communis monasterij custode,
jubent, quod *is janua custodienda semper assi-*
stat, eamque nemini Fratrum aperiat, nisi socium
& exeundi licentiam obtinuerit. Circa rede-
untes verò ad monasterium hæc præcipiunt ii-
dem Pontifices, *Cum autem quis in Conventum*
revertitur, Superiorem iterum adibit benedictio-
nem

nem recepturus; qui a socio itineris rationem & quid rei actum sit, diligenter perquirat. *Lez. iii n. 6.*

II. Terminus verù hujus clausuræ comprehendit totum circuitum monasterij, includendo etiam hortum & nemus, & alia loca illi annexa, quæ muris monasterij, seu septis continguntur: Hæc enim omnia sunt partes monasterij, & ea comprehendit septorum nomine *Clem. VIII. in decret. super cas. reservat. dum inter casus reservados refert hanc egressionem extra septa monasterij. Lezana verbo clausura. n. 3. Peyrinis tom. 2. de Pralato q. 3. cap. 2. §. 39. not. 8.*

III. Egredientes ex monasterio sine Superioris licentia graviter peccant; & sæpius mortaliter, nisi parvitas materiæ inducat solum culpam venialem. Est enim usus & consuetudo omnium religionum, ut hujusmodi egredientes gravi culpa puniantur. Cum enim religiosi per professionem subditi sint Superioribus, debeantque ab illis gubernari, obedientiam graviter lædunt, quoties sine licentia à Conventu exeunt, & hoc expressè insinuat *Concil. Trident. sess. 25. cap. 4. Non liceat regularibus à suis Conventibus recedere, etiam pretextu ad Superiores accedendi, nisi ab eis missi vel vocati fuerint.* Et hoc maxime verum est, quando quis de nocte egreditur sine licentia vel consensu Superioris, & talem egressionem

Clem.

Crim. VIII. ponit inter casus reservatos in suo Decreto. Casus autem revelatus inducit culpam mortalem; ut vero talis egressio nocturna sit casus reservatus, requiritur, ut sit furtiva; hoc est ignorante & inscio Superiore, seu sine saltem tacito consensu aut ipso renuente & repugnante. Est igitur talis egressio casus reservatus, etiamsi sit nota & facta coram pluribus religiosis, quia sufficit, ut sit occulta Superiori. Requiritur etiam, ut sit peccatum mortale; hoc est facta ad aliquem malum finem & causam inhonestam. Excusant autem à mortali parvitas temporis, ex communi illa regula, quod parvitas materiæ excusat à mortali; Unde exiens & brevi rediens non censetur peccatum mortale fecisse. Item bonus finis excusat, sicut & causa honesta, v. g. ad audiendam ægroti consultationem, aut ad amicum consulendum in re aliqujus momenti, aut emendum aliquid commensibile & necessarium; maxime si religiosus non longè recedat à Conventu; Et ratio est, quia, subsistente causa rationabili, Superior præsumitur consentire in talem exitum. *Bordonus resolutione 42. n. 1. & seqq. & Lezana. cap. 16. par. num. 3.*

IV. Licentia autem, quæ requiritur ad egrediendum è monasterio, regulariter loquendo debet esse explicita secundum usum omnium religionum; neque possunt exire sine speciali licentia, etiamsi habuerint aliquam licentiam generalem.

generalem; debet enim singulis vicibus impetrari: aliquando verò sufficit licentia implicita, vel interpretativa, quia possunt occurrere aliqui casus, in quibus à monasterio religiosus teneatur exire ex charitate, ut ad adjuvandum vel absolvendum moribundum, defendendum aliquem innocentem, succurrendum domui vicinae, quæ comburitur, in quibus & similibus casibus non semper commodè & sine alterius detrimento peti permissio & licentia potest à Superiore. *Lezana citat. n. 4.* Debet etiam licentia egrediendi peti à Superiore, ut cum socio arbitrio Superioris nominando exteat. *Clem. VIII. & Urban. VIII.* his verbis: *Nullus Conventu egredi audeat, nisi ex causa & cum socio, licentiaque singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumque exituro adjungat non potentis rogatu, sed arbitrio suo; neque eundem sæpius. Licentia verò generalis nulli omninò concedantur, & contravenientes pœna gravi, etiam carceris, ad Superioris arbitrium plectantur, & eandem janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit.*

V. Colligitur ex supradictis egredientem à monasterio sine licentia, modò habeat animum redeundi, non esse propriè & rigorosè apostatam, sed fugitivum aut vagum, quia essentialis ratio apostasiæ in hoc consistit, ut quis recedat à religione animo deserendi illam, & nunquam

quam revertendi; Qui vero hunc animum non habuerit, non erit propriè apostata, sed fugitivus; etiamsi recedat sine habitu: nihilominus mortaliter & graviter peccabit. *Sanchez in decalog. lib. 6. cap. 3. n. 5. Peyrinis. tom. 1. de subdito cap. 26. q. 1. not. 1.* Dupliciter enim contingere potest, ut religiosus extra claustra maneat, scilicet, vel animo nunquam redeundi, vel animo solum per aliquod tempus diuagandi, aut propter Prælatorum rigorem, aut propter libidinem vel aliquid simile. Manens igitur primo modo extra religionem, verus est apostata, Secundo modo manens est fugitivus & vagus, *Caietan. 2. 2. q. 12. art. 1. §. antepenult.*

VI. Dicitur ergo ille verus apostata, qui sine licentia discedit à Conventu, vel religione, animo illam deserendi & nunquam revertendi, ut supra diximus. Debet autem talis esse professus, quia nullus potest recedere à statu, quem non assumpsit. Cùm autem religio assumatur per professionem, ideo solus professus potest dici apostata: unde novitius, aut invalidè professus, etiamsi sine licentia recedat animo nunquam redeundi, non potest dici apostata: quia statum, à quo recedit, efficaciter non promissit. Dixi sine licentia, quia quilibet professus transiens ad statum secularem, vel alium, de licentia summi Pontificis, non potest dici apostata, quia legitimè religionem relinquit: ita ferè omnes, *Peyrinis de subdito citat. sup.*
Leza-

Lezana cap. Bordonus resol. 41, n. 9. Pellizari
rius tract. 8, cap. 8, sect. 3, n. 43. Sanchez in
decalog. lib. 6, cap. 8, num. 2.

VII. Dimissio habitus, nec ejusdem retentio, nihil confert ad apostasiam, quia praesens (ut supra dicitur) apostasia consistit in derelictione cujuscumque religionis. Sive ergo habitum retineat aut dimittat, nil refert, quia sicut habitus non facit monachum, cap. porrebellum de regularibus, ita nec ejus dimissio eum facit apostatam, sed solus a professione monastica, ut docet cum aliis Pellizarius tract. 8, cap. 8, sect. 3, n. 4, Lezana cit. sup. n. 7, Bordon citat. n. 10. Sanchez in decalog. lib. 6, cap. 8, n. 14. Layman. cap. 16, n. 1, lib. 2, tract. 1.

VIII. Dignoscitur ex supradictis fugitivus ab apostata, quod fugitivus proprie dicitur qui a monasterio recedit absque Superioris licentia, ut sit extra ipsius potestatem & obedientiam, l. quis sit fugitivus. ff. de edilitio edicta. Apostata vero, qui recedit animo & voluntate deserendi in perpetuum jugum obedientiae. Unde licet nomen fugitivus sit communis fugitivis, qui non sunt apostatae, & qui vere apostatae sunt (nam omnis apostata est fugitivus) non autem omnis fugitivus est apostata) fugitivus tamen importat speciem particularem distinctam ab apostasia. Dicitur enim fugitivus, qui discedit ad tempus, ut liberè divagetur cum animo

nimo redeundi; & apostata cum animo nunquam redeundi. ita Sanchez sup. num. 2. Peñinis de subdito. cap. 26. q. 1. not. 2.

Nunc noranda sunt quadam circa apostatas & fugitivos: Et primò illum cenferi probabiliter apostatã, qui recedit à religione animo non revertendi ad illam, nisi post longum tempus, aut post tres vel quatuor annos, aut ad suum arbitrium, & ita esse judicandum saltem in foro externo, & hoc colligitur ex textu in §. pavonum in §. de rer. divis. & l. 3. §. emensor. & l. 4. §. edita. Secundò, non esse apostatam, qui etiam habitu dimisso de nocte à monasterio exit lasciviendi liberius gratiã, si habet animum revertendi in ipsa nocte, quamvis incurrat excommunicationem, cap. ut periculosa. Tertiò, non esse apostatam, aut fugitivum, neque mortaliter peccare illum, qui valde gravatus à Superiore adit Prælatum, ut à tali gravamine sublevetur, nec obstat Concil. Trident. sess. 25. de regular. cap. 4. ubi interdicitur recessus à suis Conventibus sine Superioris licentia, etiam prætèxtu Superiores adeundi, &c. Non enim Decretum illud intelligitur de religiosis à Superiore iniquè vexatis, qui nullo alio remedio suæ vexationi consulere possunt quam fugiendo ad Superiores; Neque enim potest adimì religiosis tam justa defensio jure naturali concessa: modò vexatio certo & evidenter constet, nec aliud remedium habeat, & nisi ex fuga scan-

scandalum, aut perturbatio in religione sequatur tanti momenti, ut præponderarent defensionem. *Sanchez sup. n. 17. Peyrinis de subdit. n. I. cap. 26. not. 2. circa medium.* Quarto, religiosus, qui in pœnam alicujus delicti à suo Superiore detinetur in carcere, non potest et illo fugere; quod si fugiat, est fugitivus: quia, etsi secularibus id liceret, religioso non licet, quia per vota se sua libertate privavit exeundi à claustro & vagandi, tenereturque Prælati obedire quoad pœnas justè inflictas; neque possunt seipsum abstrahere à jugo & obedientia superiorum. *ita Lezana cap. 26. superius citat. n. 9. Peyrinis sup. Limitat tamen Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 8. n. 12. nisi pœna capitis imponenda esset illi religioso: tunc enim naturale conservandæ vitæ desiderium jus fugiendi præbet, quod nullo religioso voto abdicatum est; temperant etiam alii, nisi membrum alicujus abscindendi imponenda esset, ob eandem rationem. Adde, alias esse causas, propter quas licet religioso fugere, sive sit perpetuo carceri damnatus, sive sit solum ad tempus justè etiam detentus, scilicet, quando injustè per nequitiam custos carceris suo proprio motu, vel etiam Superioris vel judicis mandato, aut alterius injustè illi cibum, vestitum vel ignem ad vitam sustentandam necessaria denegat, ut contigit cuidam regulari, cui custodia carceris solas quinque uncias panis cum aqua in die*

dis singulos ministrabat, & media hyeme frigidissimo loco dormire cogebat, ignem denegans & solam tunicam indui permittens; neque enim quis tenetur in foro conscientiae hujusmodi sententiae obedire, & verius est hujusmodi sententiam esse iniquam, & proinde non obtemperandum, cum sit intolerabile reum cogere, ut aliquid agat; quoad mortem sibi inferendam cooperetur; quamvis possit damnari, ut mortem ab alio illatam pariat, quando per fugam nequit sibi consulere. *Sanchez sup. n. 13. & seqq. Peyrinis de subdito supra. Bordenus resol. 41. n. 18.* Quinto, ille non est apostata sed fugitivus, qui à propria religione recedit transeundo sine licentia ad aliam, modò actu transeat, quia ad veram apostasiam non sufficit desertio religionis propriae, sed omnis religionis, quod non accidit in transeunte, licet intret invalidè, & peccet mortaliter: *ita Bordenus sup. n. 13. & Sanchez cit. n. 8.* Iste ergo est fugitivus, quia recedit ab obedientia sui Superioris, puniri tamen potest ut apostata. Sexto, neque apostata dici potest ille, qui recedit ob nimiam Superioris crudelitatem, ut docet *Abbas in cap. ad nostram, de appellat.* Neque ille, qui ad Superiores confugit ad tollendum gravamen illatum, vel inferendum; quia in hoc casu fuga est illi licita pro defensione propria. *Bordenus cit. n. 14. & 15.* Neque praesumitur ille apostata, sed solùm fugitivus, qui ad

G g evitan-

evitandam pœnam delicti recenter commissi nondum carceratus fugam arripit; quia delictum commissum est sufficiens argumentum concludendi illum fugisse, non, ut statum religiosum desereret, sed ut sibi consuleret, mediante ipsa fuga. *Bordonus sup. n. 17.*

IX. Occultans habitum suæ religionis, ita cooperiens, ut exterius non appareat, non dicitur apostata, contra multos citatos à *Sanchez cap. 8. sup. cit. n. 5.* Constat enim (ut diximus) *n. 7. hujus capituli*, quod habitus dimissio, vel retentio nihil facit ad veram apostasiam, ergo neque illius occultatio. Idem autem est habitum proprium dimittere, & ita illum occultare superinduendo alium, ut appareat quis cognosci tanquam religiosus talis Ordinis, quod ita tegens, & si non dimittat materialiter, censetur dimittere formaliter, id est in Ordine ad videntium notitiam, ac propter ea incurrit excommunicationem latam à *Innocentio VIII. cap. ut periculosa 2. ne cler. vel monach. in 6. & Concil. Trident. sess. 4. cap. 6. confirmatur cap. nonnullis de Judæis.* Quia jubentur Judæi inter Christianos commorantes sub certa pœna signum quoddam gestare, quo Christianis secerantur. At dicunt omnes DD. eisdem pœnis illos subjici, qui portant hoc signum ita opertum, ut non appareat, eo, quod finis legis frustraretur. Igitur cum finis Canonis excommunicantis religiosum dimittere

non habitum sit, ut religiosus ex habitu cogni-
tur vagari nequeat, dicendum erit, idem pro-
fus esse illum non gestare, ac ita operire, ut nul-
lo modo talis non cognoscatur. Vide quæ di-
ximus in cap. 10. hujus speculi præcipue n. 12.
Sanchez sup. cit. n. 62. & 63.

X. Injuste gravatus potest fugere, ut supe-
rius satis ample ex notatis n. 8. diximus in hoc
cap. *Lexan. verbo apostata n. 6.* & omnia, quæ
diximus in prædictis notatis n. 3. præcedenti,
confirmat *Pellizarius tract. 8. cap. 8. sect. 3. n.*
47. & 48. & hæc repetere viderur superfluum,
ideo ad undecimam quæstionem provocamur.

XI. Apostata & fugitivi ubique, etiam ex-
tra territorium, possunt apprehendi à Superio-
ribus, incarcerari & duci ad monasterium, in-
vocato ad hoc, si opus sit, adjutorio bracchij
secularis, tum ex vi juris communis, quod con-
cedit, hoc modo posse capi servum fugientem,
ubique sit *l. si quis §. different. ff. de acquir.*
possess. & illum, qui est alteri obligatus, *l. §. per*
servum qui in fuga ff. de acq. poss. unde, qui de-
bet aliis perpetuam obedientiam, potest de ma-
nibus quorumcumque capi, & eripi. Imò te-
nentur Superiores reducere & requirere suæ re-
ligionis apostatas & fugitivos, *cap. final. de re-*
gular. nisi tales essent nimis scandalosi & aliis
fratribus periculosi, vel non aptè possent capi
aut detineri. *Lexan. cap. 26. 1. part. n. 16. &*
nota; quod, ubicumque sint, possint capi, & re-
vocari

G g 2

vocari sine figura iudicii. Hæc autem cura incumbit Prælati ipsorum propter multa privilegia religionibus concessa. Et si *Concil. Trident. sess. 25. cap. 4.* videatur hoc munus committere Ordinariis, hoc intelligitur in casu, quo Prælati regulares, pigri & negligentes fuerint, aut fortasse non fuerint in Diocesis, ubi reperiuntur sunt apostata, & fugitivi. *Lezana sup. n. 17. Miranda in Manual. tom. 1. q. 51. art. 3.* tamen *sacr. Congreg. jussu Urbani VIII.* in Decreto de apostatis & eiectionis præcipit, ut fugitivi & apostata, sive habitum regularem deserant, sive non, possint ac debeant ab Episcopo loci, ubi moram trahunt, in carceres conjici, ac Superioribus regularibus consignari secundum regularia instituta puniendi, *4. tom. Bullar. inter constit. Urbani VIII. n. 26. Pellizar. supra n. 52. & seq. Sanchez cit. n. 33.*

XII. Apostata autem vel fugitivi ad Ordinem redeuntes, & humiliter veniam precantes benignè sunt recipiendi, hoc enim ratio naturalis & Ecclesiæ clementia postulat *Lezana citat. n. 18.* Ad hoc tamen non tenentur sine discrimine ac delectu, sed eos tantum, de quibus emendationis vitæ propositum concipere & sperare probabiliter possunt, & qui ipsorum religioni possunt esse bono usui. Post Decretum verò *sacr. Congreg.* Prælati videntur teneri illos recipere, ut saltem eos probent, experimentis in dicto Decreto præscriptis, & inde cognoscant

gnoscant, an verè sint incorrigibiles, neque Decretum loquitur absolute per verba: *nullus legitime professus ejici possit, nisi sit verè incorrigibilis*, & nolle admittere apostatam, aut fugitivum sponte revertentem, perinde est, ac illum à religione ejicere: *Pelizzar. sup. n. 58.* An verò possint ejici apostatæ & fugitivi à religione in poenam apostasiæ aut fugæ? Respondeo non posse, stante Decreto illo *sacr. Congreg.* Neque etiam, si ter aut quater fuerit apostata, & etiam si daretur una ita qualificata, aut ob eam solam poenitet expelli: hodie enim hoc fieri non potest, cum id adversetur præfato Decreto, contra *Portellum de dubiis regular. verbo apostasia n. 9. Pelizzar. sup. n. 59.* Hoc intellige, talvis cujusvis Ordinis statutis.

XIII. Absolvendi sunt à culpa apostasiæ in religionibus, in quibus est reservata, à solis Prælati ipsorum, vel ab eis habentibus facultatem ad id faciendum juxta religionis statuta. Hoc enim importat essentialiter casum reservationis: nec ad prædictam absolutionem juvant privilegia aliqua, jubilæa, vel similia, tum, quia religiosus apostata manet verus religiosus; & ideo subjectus Prælati sui Ordinis in foro etiam poenitentiae; tum, quia quamdiu ille manet in statu apostasiæ, est in statu damnationis, sicque in eo statu à nemine potest absolvi; quod si ad mentem redeat, debet recurrere ad suos Superiores, ut ab ipsis absolvatur. Ubi ve-

Gg 3 rō

rò apostasia reservata non fuerit, à quocumque, sive Prælato, sive Confessario communi absolvi poterit juxta doctrinam de casibus reservatis. *Lezan. verb. apostasia n. 11. Pellizz. sup. citat. n. 62.*

XIV. Plures sunt apostatarum poenæ & à multis referuntur, & sunt, vel juris communis, vel in statutis religionum particularium continentur. Prima est suspensio ab executione sacri Ordinis suscepti in apostasia, ex *cap. final. de apostatis*, & ibi reservatur Papæ, sed per privilegia potest tolli à Prælatis religionis. *Peyrinis in Formulari littera A. cap. 20. n. 6. & 7.* Non privantur tamen executione aliorum Ordinum susceptorum ante apostasiam reverli & emendati. *Sanchez lib. 6. in decalog cap. 8. n. 29.* Quod tamen intellige, si tales habitum dimiserunt. Secunda est excommunicatio incurta ex *cap. 2. ne clerici vel monach. in 6.* Sed ibi lecto est de his, qui habitum temerè reliquerunt, quod est valdè diversum ab apostasia, cum unum sine alio possit reperiri: Incurrunt tamen excommunicationem propter varia religionum privilegia, quibus summi Pontifices excommunicatione afficiunt apostatas, sive habitum relinquunt, sive non, *Lezana cap. 16. 1. part. n. 13. Sanchez sup. n. 20.* Apostata enim de jure non incurrit excommunicationem, nisi propter habitus dimissionem, licet incurrat propter propria statuta, & religionis privilegia.

Tertia secundum multos est infamia ex
cap. iue fraternitati de apostatis. Sed hæc pœ-
na non admittitur, quia in dicto *cap.* nulla im-
ponitur nota infamiae, sed tantum dicitur,
quod infamatus de apostasia compellitur se
purgare, nec apostata est infamis propter apo-
stasiam, & nullo jure subicitur huic pœnæ:
Nam jure *cap. si quis 56. cap. hi qui 63. dist. 50.*
prohibentur solum suscipere statum clerica-
lem, & ibi est sermo de monachis, qui tunc non
erant clerici & allegati textus loquuntur de apo-
statis à fide. *Bordonus resol. 56. n. 195.* Cum
igitur nostri apostatæ, de quibus hic est sermo,
non sint infames ex aliquo jure, sequitur, quar-
tam pœnam irregularitatis, quam aliqui affe-
runt, non esse in jure expressam contra apostata-
tas, eo, quod nec sunt jure excommunicati (ut
diximus) nec infames, sed solum suspensi con-
tra Peyrinum & Lezanam, & alios multos, quos
citant: quibus non obstantibus, concluden-
dum est apostatas esse verè excommunicatos
per varia religionum privilegia. Unusquis-
que verò suæ religionis constitutiones pervol-
vat, & in illis varias apostatarum pœnas inve-
nit: Apud nos enim declarantur excommu-
nicati, privantur officiis, inhabiles declarantur,
carent utraque voce, incarcerantur, & si ter aut
quater apostaverint, ejiciuntur, *cap. 13. 4. par-*
ti confit.

XV. Detinentes & occultantes apostatas in
suis

suis domibus, favorem impendentes, & ad fugam cooperantes, graviter peccant contra jus naturale, quia cooperantur ad rem intrinsecè malam & sacrilegam; tenenturque restituere ea lucra temporalia, quæ religio amisit propter fugam religiosi; saltem quando id fuit factum vi vel fraude, quia tunc fit grave damnum religioni. Cùm igitur peccant contra justitiam, per consequens adest obligatio restituendi damnum illatum. *Caietan. in Summa verbo restitutio cap 7.* Sed & specialiter sunt excommunicati propter multa privilegia regularibus concessa, de quibus *Casarubius in Compend. privileg. verbo apostata ab Ordine, n. 26. Lezan. cap. 16. 1. part. n. 14. & 15 Bordon. resol. 41. n. 34 & 41. & Pellizz. citat sup. n. 78.*

XVI Monasteria non tenentur solvere debita ab apostatis & fugitivis contracta, nisi, ad religionem revertentes, secum adduxerint bona, ex quibus possent solvi debita. Naturalis enim ratio dicit, quod, qui sentit commodum, debeat etiam sentire onus, *Regula juris in 6.* Sic etiam e contra, qui nullum commodum sentit, nec damnum sentiat. *Lez. sup. n. 19.*

XVII. Religiosus apostata, vel fugitivus, quidquid acquirit, ad religionem pertinet & illi acquirit, & ita definitur in *cap. Abbas 18. q. 1.* quia isti sunt verè religiosi, & per consequens debet monasterio acquirere *Sylvester verbo apostata q. 9. n. 12.* Et hoc quantumcunque in partibus

partibus remotis degant: neque enim ratione
cujusvis distantiae jus monasterij detrimentum
pati debet, neque est distinguendum, si diu ste-
terint in possessione suae libertatis aut fugae;
quia nulla illis temporis mora prodesse potest;
imò etiam, si acquirant contra voluntatem reli-
gionis, vel etiam peccando aliquo genere
peccati, modo peccatum non sit contra justi-
tiam: Solum hoc enim peccatum privare pot-
est monasterium jure suo, non verò interdi-
ctum factum apostatae à monasterio, quia inter-
dictum monasterij hoc tantum potest operari,
ut hic religiosus acquirendo peccet. *Lexana*
curatus sup. n. 20. Sanchez lib. 7. in decalog cap.
33. n. 3. & seqq. Hoc intellige, modò mona-
sterium sit capax illorum bonorum ab apostata
acquisitorum, & non neglexerit apostatam
reducere; quod si apostata in apostasia vel fu-
gatoria, bona, quae illi supersunt, ad Came-
ram Apostolicam pertinent propter *constitut.*
Gregor. XIII. quae incipit, Officii nostri, &c.

XVIII Religiosus, qui suscipit aliquos sa-
cro Ordines in apostasia, est irregularis. *Syl-*
vest. verbo, Ordo. 5. q. 5. Azor. tom. 1. instit.
moral. lib. 12. c. 17. q. 5. & probatur ex cap. 6.
consultat. de apostat. lib. 5. decretal. titul. 9. ubi
id expresse dicitur, estque suspensus ab execu-
tione illius Ordinis sic suscepti, ut diximus, de
pena prima apostatarum sup. n. 14. Peyrinis
tom. 1. de subdito q. 1. cap. 26 §. dico 3º.

Gg 5 XIX. Præ-

XIX. Prælati religionum tenentur perquirere apostatas & fugitivos, & compellere ut redeant, & ad hoc tenentur jure divino & naturali, si commodè fieri possit, ut eos corrigant & puniant juxta regulæ & statutorum præcepta, quia verè illis subditi sunt, & propter eam salutali eorum saluti debent prospicere, & si delictum non fuerit expulsiōe dignum, debent eos in religionem corrigendos admittere. *Seraphes in decalog. lib. 6. cap. 9. n. 17. & 18.* Non tamen tenentur (ut diximus) quoscunque indifferenter requirere, sed solum illos quorum speratur emendatio. *Peyrinis sup. §. dico 7. Sylvestri verbo apostasia q. 6. n. 1. Azorius tom. 1. institut. moral. lib. 12. cap. 17. q. 1.*

CAPUT XXIV.

De illegitimis.

SUMMARIUM.

- I. *Illegitimi sunt irregulares & inhabiles ad ordines suscipiendos.*
- II. *Per professionem Regularem tollitur hæc irregularitas quoad ordines.*
- III. *Non tollitur quoad dignitates in religione obtinendas.*
- IV. *Ad*